

STEFAN PYRAK

Redakcja „Inżynierii i Budownictwa”

*Największą mądrością jest umieć jednoczyć,
nie rozbijać.*

ks. kard. Stefan Wyszyński

O patronach i laureatach medali Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa

W artykule [14] podano ogólne informacje dotyczące nadawania przez Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa – stowarzyszenie o ponad 85-letniej historii [1] – godności członka honorowego, odznak honorowych, a także nagród i wyróżnień. Zamieszczono również informacje o życiu, działalności i osiągnięciach patronów nagród PZITB im. prof. Stefana Bryły, im. prof. Wacława Żenczykowskiego oraz im. prof. Aleksandra Dyżewskiego. Wymieniono też laureatów tych nagród.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono – na podstawie opracowań wymienionych w „Piśmiennictwie” – biogramy patronów medali PZITB, zilustrowane wybranymi fotografiami, głównie z archiwum redakcji „Inżynierii i Budownictwa”.

Celem artykułu jest m.in. przypomnienie niezwykłego życia i twórczych dzieł patronów medali, zapisanych na trwałe w historii PZITB oraz polskiej nauki, techniki i budownictwa, doktorów honoris causa polskich uczelni, wielkich działaczy i członków honorowych naszego stowarzyszenia, patriotów, którzy przez lata byli „sumieniami środowiska” i zawsze jednoczyli je, czyli – budowali mosty międzyludzkie.

Medal PZITB im. prof. Stefana Kaufmana

Medal jest wyróżnieniem ogólnopolskim, przyznawanym corocznie przez Kapitułę, którą kieruje przewodniczący Śląskiej Komisji Nauki. Medal (rys. 1) jest przyznawany **w dowód uznania wybitnego dorobku naukowego i inżynierskiego, zasług w dziedzinie kształcenia pokoleń inżynierów oraz wkładu organizacyjnego**

Rys. 1. Medal PZITB im. prof. Stefana Kaufmana

w działalność PZITB. Uchwałę o ustanowieniu medalu podjął Zarząd Główny PZITB 12 grudnia 1995 r. na wniosek Śląskiej Komisji Nauki, poparty przez Komitet Nauki PZITB, a pierwszymi laureatami byli w 1996 r. profesorowie: *Roman Ciesielski, Tadeusz Godycki-Ćwirko i Władysław Kuczyński* (rys. 2). Medale zostały wręczone podczas 37. Krajowego Zjazdu Delegatów PZITB we Wrocławiu, który obradował 8–9 listopada 1996 roku. Laureatów Medalu PZITB im. prof. Stefana Kaufmana wymieniono w tabl. 1.

Rys. 2. Wręczenie pierwszemu laureatom (profesorom *Romanowi Ciesielskiemu, Władysławowi Kuczyńskiemu, Tadeuszowi Godyckiemu-Ćwirko*) Medalu PZITB im. prof. Stefana Kaufmana (Wrocław, 1996 r.)

Przygotowując niżej zamieszczony biogram prof. *Stefana Kaufmana*, wykorzystano w szczególności pracę prof. *Andrzeja Ajdukiewicza* [2] i prof. *Włodzimierza Starolskiego* [15].

Patron medalu Stefan Kaufman urodził się 22 sierpnia 1894 r. w Czarnej Wsi, na ówczesnym przedmieściu Krakowa, włączonym do miasta na początku XX wieku. Naukę w szkole podstawowej rozpoczął we Lwowie, a dokończył w Bielsku. Maturę uzyskał w roku 1911 w Bielsku. W tym też roku rodzina przeniósła się ponownie do Lwowa, a od 5 października 1912 r. *Stefan Kaufman* rozpoczął dwustopniowe studia na Wydziale Inżynierii Cesarsko-Królewskiej Szkoły Politechnicznej we Lwowie.

Tablica 1

Laureaci Medalu PZITB im. prof. Stefana Kaufmana
w latach 1996–2019

Numer medalu	Rok przyznania	Laureaci medalu
1	1996	prof. dr hab. inż. <i>Roman Ciesielski</i> , dr h.c.
2	1996	prof. dr hab. inż. <i>Tadeusz Godycki-Ćwirko</i> , dr h.c.
3	1996	prof. dr inż. <i>Władysław Kuczyński</i> , dr h.c.
4	1997	prof. dr hab. inż. <i>Józef Głomb</i>
5	1997	dr hab. inż. <i>Jakub Mames</i>
6	1998	prof. dr inż. <i>Andrzej Ajdukiewicz</i> , dr h.c.
7	1998	prof. dr inż. <i>Stanisław Kajfasz</i>
8	1998	prof. dr hab. inż. <i>Stanisław Kuś</i> , dr h.c.
9	1999	prof. dr hab. inż. <i>Jerzy Łempicki</i>
10	1999	prof. dr hab. inż. <i>Wiesław Stachurski</i>
11	1999	prof. dr hab. inż. <i>Włodzimierz Starosolski</i>
12	2000	prof. dr inż. <i>Bronisław Kopyciński</i> , dr h.c.
13	2000	mgr inż. <i>Witold Świądrowski</i>
14	2000	prof. dr hab. inż. <i>Jerzy Ziółko</i> , dr h.c.
15	2001	prof. dr hab. inż. <i>Jan Kmita</i> , dr h.c. multi
16	2001	dr inż. <i>Stefan Pyrak</i>
17	2001	prof. dr inż. <i>Bohdan Lewicki</i> , dr h.c.
18	2002	prof. dr hab. inż. <i>Eugeniusz Bielewicz</i>
19	2002	prof. dr inż. <i>Zbigniew Kączkowski</i>
20	2003	prof. dr inż. <i>Otton Dąbrowski</i>
21	2003	prof. dr hab. inż. <i>Zbigniew Mielczarek</i>
22	2004	prof. dr hab. inż. <i>Marian Abramowicz</i>
23	2004	prof. dr hab. inż. <i>Tadeusz Biliński</i>
24	2005	prof. dr hab. inż. <i>Zbigniew Cywiński</i>
25	2005	prof. dr hab. inż. <i>Kazimierz Flaga</i> , dr h.c. multi
26	2006	prof. dr inż. <i>Wojciech Włodarczyk</i>
27	2006	prof. dr hab. inż. <i>Witold Wołowicki</i>
28	2007	prof. dr hab. inż. <i>Mieczysław Kamiński</i>
29	2007	prof. dr hab. inż. <i>Michał Knauff</i>
30	2008	prof. dr hab. inż. <i>Maria E. Kamińska</i>
31	2008	prof. dr hab. inż. <i>Zbigniew Kowal</i> , dr h.c.
32	2009	prof. dr hab. inż. <i>Andrzej Garstecki</i>
33	2009	prof. dr hab. inż. <i>Edward Maciąg</i>
34	2010	prof. dr hab. inż. <i>Stanisław Majewski</i>
35	2011	prof. dr hab. inż. <i>Włodzimierz Kiernożycki</i>
36	2012	prof. dr hab. inż. <i>Lech Czarnecki</i> , dr h.c.
37	2013	prof. dr hab. inż. <i>Ryszard Kowalczyk</i> , dr h.c.
38	2014	prof. dr hab. inż. <i>Cezary Madryas</i>
39	2015	dr inż. <i>Tadeusz Jarosz</i>
40	2016	prof. dr hab. inż. <i>Andrzej Łapko</i>
41	2017	prof. dr inż. <i>Andrzej Nowak</i> , dr h.c.
42	2018	prof. dr hab. inż. <i>Jan Biliszczyk</i>
43	2019	prof. dr hab. inż. <i>Jacek Śliwiński</i>

Ukończył je 15 czerwca 1917 r. jako „znamienicie uzdolniony”, z zaszczytnym dodatkiem: „Odznaczenie uzyskał kandydat z budowy mostów i budowy dróg i kolei”.

Pracę zawodową podjął pod koniec studiów (na wiosnę 1917 r.) w Centrali Odbudowy Galicji przy Namiestnictwie we Lwowie, ze skierowaniem do Ekspozytury Budowlanej w Samborze. Był powoływany do służby w wojsku austriackim. Po upadku Austro-Węgier i w wyniku trwających w listopadzie 1918 r. walk z Ukraińcami Lwów został oswobodzony, a *Stefana Kaufmana* skierowano do służby inżynierskiej w Wojsku Polskim w tym mieście. W tym okresie ugruntowały się jego zainteresowania naukowe, a efektem było przygotowanie i obrona 5 czerwca 1920 r. pracy doktorskiej pt. „O wykreślnym wyznaczaniu kształtu specjalnych belek kratowych”. Był to pierwszy w odrodzonej Polsce doktorat nauk technicznych. Już w lipcu 1920 r. dr *Stefan Kaufman* zgłosił się ochotniczo na wezwanie Rady Obrony Państwa i stanął do walki z najeżdżącą bolszewickim w szeregach wojennej Grupy Inżynierskiej, która wykonywała prace fortyfikacyjne nad górnym Bugiem.

Po zakończeniu wojny i likwidacji Grupy Inżynierskiej pracował (od 1921 r.) w biurze konstrukcyjnym Nowych Budowli Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych we Lwowie, a następnie w Okręgowej Dyrekcji Odbudowy Kraju w Stanisławowie, pełniąc funkcję kierownika Biura Odbudowy w Haliczu. Pod koniec 1924 r. powrócił do Lwowa (po likwidacji Okręgowej Dyrekcji Odbudowy), a w roku 1925 przybył na Górny Śląsk i związał się z tą ziemią na resztę życia. Podjął pracę w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim. W latach 1926–1927 pracował jako kierownik Oddziału Drogowego Wydziału Robót Publicznych, w okresie 1928–1930 – kierownik Oddziału Budowlanego, a od 1 września 1930 r. (do napaści Niemiec na Polskę 1 września 1939 r.) – jako naczelnik Wydziału Robót Publicznych, przemianowanego następnie na Wydział Komunikacyjno-Budowlany.

Stefan Kaufman w latach 1925–1939 był autorem, współautorem i kierownikiem zespołu wykonującego wiele projektów mostów, m.in. przez Wisłę w Goczałkowicach, Wiśle, Górze, Nowym Bieruniu i Skoczowie. Most w Nowym Bieruniu, o czterech przęsłach w postaci łuków bezprzegubowych rozpiętości 42 i 28 m, był wówczas największej rozpiętości mostem żelbetowym w Polsce. Jako pierwszy w Polsce dr inż. *Stefan Kaufman* zastosował układy gerberowskie w żelbetowych mostach w Górze i w Przyszowicach (przez rzekę Kłodnicę).

Nadzorował przebudowę ponad 600 km i budowę ponad 100 km nowych dróg na Śląsku, w tym dróg na szczyt Równicy w Ustroniu i przez przełęcz Kubalonkę w Wiśle. Dzięki inicjatywie i wiedzy *Stefana Kaufmana* została rozbudowana również sieć kolejowa na Śląsku. Zbudowano ponad 100 km nowych linii, w tym odcinki Ustroń – Wisła Głębce, Rybnik – Żory – Pszczyna oraz Cieszyn – Zebrzydowice – Moszczenica. Miał istotny wpływ na rozwijane wówczas prace regulacyjne i melioracyjne w dorzeczu Odry i Wisły. W latach 1935–1937 pod kierownictwem *Stefana Kaufmana* działał komitet budowy wodociągu dla Cieszyna. Rozwiązano wówczas problem zaopatrzenia w wodę polskiej części tego miasta.

Pod kierownictwem lub bezpośrednim nadzorem dr. inż. *Stefana Kaufmana* zbudowano gmach Województwa i Sejmu Śląskiego, kompleks Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach, sanatoria w Istebnej i Jastrzębiu Zdroju, zameczek prezydenta w Wiśle, gmach 14-piętrowy urzędów skarbowych w Katowicach (konstrukcja w postaci szkieletu stalowego według projektu prof. *Stefana Bryły*) i gmach Muzeum Śląskiego w Katowicach (zniszczony przez okupanta niemieckiego). Na podstawie projektów *Stefana Kaufmana* wykonano również wieże wodne w Lublińcu i Starym Bieruniu.

Doktor *Stefan Kaufman* uczestniczył w I Zjeździe Żelbetników w Warszawie (1931, rys. 3), a także – jako czynny członek Międzynarodowego Stowarzyszenia Mostów i Konstrukcji oraz Międzynarodowego Stowarzyszenia Kongresów Drogowych – w pracach tych organizacji i ich kongresach (Liege 1930, Monachium 1934, Berlin 1936, Haga 1938).

W dniu napaści Niemiec na Polskę (1 września 1939 r.) *Stefan Kaufman*, razem z całym wyższym personelem Urzędu Wojewódzkiego, został ewakuowany z Katowic do Truskawca (uzdrowiska położonego około 100 km na południe od Lwowa), następnie do Stanisławowa. W listopadzie 1939 r. przeprowadził się wraz z rodziną do Lwowa. Od 1 stycznia 1940 r. pracował przez pewien czas jako docent w Katedrze Statyki, Budownictwa

Rys. 3. Prezydium I Zjazdu Żelbetników w Warszawie (1931 r.). Od prawej: dr inż. *Stefan Kaufman*, prof. *Stefan Bryła*, inż. *Chmaj*, prof. *Wacław Paszkowski*, inż. *Wilman*, inż. *Jan Zaus*

Stalowego i Żelbetowego (przemianowanej następnie na Katedrę Konstrukcji Budowlanych) na Wydziale Architektury Politechniki Lwowskiej. Po wkroczeniu Niemców do Lwowa (1 lipca 1941 r.) musiał ukrywać się przed nimi pod przybranym nazwiskiem. W konspiracji uczył na tajnych kompletach i czynnie działał w Armii Krajowej.

Po wojnie wrócił do pracy w administracji śląskiej. Został kierownikiem Wydziału Komunikacji w Urzędzie Wojewódzkim. Projektował również i nadzorował odbudowę zniszczonych 5 mostów przez Odrę (w Koźlu, Raciborzu i Opolu), 2 mostów przez Nysę (w Nysie i Otmuchowie), 2 mostów przez Przemszę, mostów stalowych na Kanale Gliwickim, mostów przez Wisłę (w tym mostu w Nowym Bieruniu) i innych.

W lutym 1945 r. został powołany przez wojewodę do Tymczasowej Komisji Organizacyjnej Politechniki Śląskiej, a od 1 listopada 1945 r. objął, jako profesor kontraktowy, stanowisko kierownika Katedry Budownictwa Żelbetowego na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym. Nominację na profesora nadzwyczajnego otrzymał 24 kwietnia 1949 r. Służbę w administracji śląskiej zakończył 31 sierpnia 1949 r. Rozpoczął pełnoetatową pracę na Politechnice Śląskiej w Gliwicach. Tytuł naukowy profesora zwyczajnego uzyskał 26 października 1956 r. W latach 1958–1960 był dziekanem Wydziału Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego. Profesor *Stefan Kaufman* przeszedł na emeryturę 1 października 1964 r. Utrzymywał jednak kontakty z uczelnią. Przez 11 lat był przewodniczącym Komisji Egzaminu Dyplomowego (do 1975 r.), a przez wiele lat aktywnym członkiem Rady Wydziału Budownictwa.

Senat Politechniki Śląskiej 13 lipca 1981 r. nadał Profesorowi *Stefanowi Kaufmanowi*, swojemu organizatorowi i wieloletniemu profesorowi, najwyższe wyróżnienie akademickie – godność i tytuł doktora honoris causa (rys. 4).

Profesor *Stefan Kaufman* był promotorem 9 doktorów, recenzentem 49 rozpraw doktorskich i 24 habilitacyjnych, wykonał 56 recenzji związanych z powołaniem na docentów i profesorów. Z jego szkoły naukowej wyszło 4 profesorów i 4 doktorów habilitowanych.

W roku 1950 został powołany w skład Komisji Technicznej Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie, a po jej likwidacji – w skład Komitetu Inżynierii Lądowej Polskiej Akademii Nauk. Przez wiele lat był członkiem Prezydium,

Rys. 4. Podczas uroczystości nadania prof. *Stefanowi Kaufmanowi* godności doktora honoris causa Politechniki Śląskiej (1981 r.)

a w latach 1955–1957 przewodniczył Sekcji Betonu i Żelbetu tego Komitetu. Działał w Radzie Redakcyjnej czasopisma „Archiwum Inżynierii Lądowej”, a także w Radzie Redakcyjnej 17-tomowej (20 woluminów) serii wydawniczej „Budownictwo betonowe”, opublikowanej przez Wydawnictwo „Arkady”. Był współzałożycielem Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej. Utrzymywał stały kontakt z zagranicznymi ośrodkami i organizacjami naukowymi. Uczestniczył m.in. w kongresach Międzynarodowej Federacji Konstrukcji Sprężonych FIP (Rzym i Neapol 1962, Paryż 1966, Praga 1970). W latach 1954–1976 był recenzentem prac dla „Applied Mechanics Reviews”.

Głównym kierunkiem powojennej działalności naukowej *Stefana Kaufmana* była teoria konstrukcji sprężonych. Swój pierwszy artykuł pt. „Beton przedprężony – beton strunowy – wstępnie sprężony”, popularyzujący w Polsce beton sprężony, opublikował w nr. 5/1947 „Inżynierii i Budownictwa”. W roku 1956 Wydawnictwa Komunikacyjne opublikowały książkę prof. *Stefana Kaufmana* pt. „Mosty sprężone”. Następnie zostały wydane obszerne monografie: „Teoria konstrukcji sprężonych” (Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1961), której autorami byli: *Stefan Kaufman*, *Wacław Olszak*, *Czesław Eimer* i *Zbigniew Bychawski*, a także „Konstrukcje sprężone” (Arkady, 1965) – jako tom III serii wydawniczej „Budownictwo betonowe” (autorzy: *Stefan Kaufman*, *Wacław Olszak*, *Czesław Eimer*).

Stefan Kaufman był wybitnym działaczem społecznym, w tym członkiem założycielem Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych (1934 r.), przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego Oddziału Śląsko-Dąbrowskiego PZIB, a następnie przez dwie pierwsze kadencje (1935–1937) prezesem tego Oddziału. Współorganizował II Zjazd PZIB w Katowicach (1936 r.). Już w październiku 1945 r. uczestniczył w reaktywowaniu Oddziału, a następnie w działaniach powołanego w 1948 r. PZITB i jego Oddziału w Katowicach (rys. 5). Był współzałożycielem (1958 r.) Komitetu Nauki PZITB i wieloletnim członkiem jego Zarządu, a w latach 1958–1967 także przewodniczącym Śląskiej Komisji Nauki. Był jednym z tych, którzy tworzyli zręby konferencji naukowej w Krynicy i jej aktywnym uczestnikiem (rys. 6). Od 1965 do 1992 roku przewodniczył jury nagród PZITB im. prof. Stefana Bryły i im. prof. Wacława

Rys. 5. Podczas posiedzenia Zarządu Oddziału PZITB w Katowicach (1987 r.). Od prawej: Mieczysław Piotrowski, Stefan Kaufman, Wojciech Migocki, Witold Świądowski, Stanisław Jańczyk. Fot. z archiwum M. Piotrowskiego

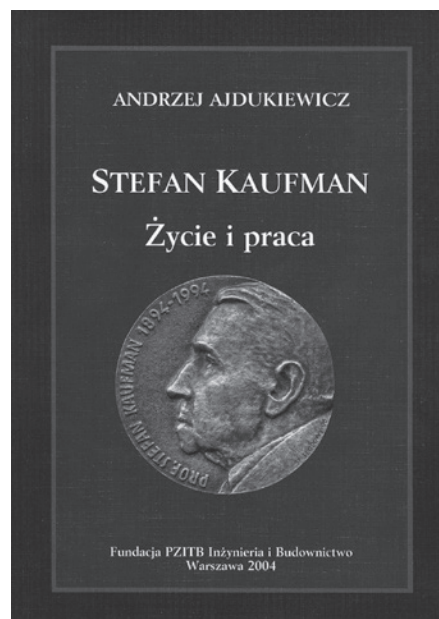

Rys. 6. Spotkanie w Krynicy (1956 r.). Od prawej profesorowie: Roman Kozak, Wacław Żencykowski, Jerzy Nechay, Stefan Kaufman, Wenczeław Poniz, Ludomir Suwalski

Żencykowskiego. Za działalność społeczną w PZITB otrzymał m.in. Złotą Odznakę Honorową PZITB (w 1962 r.), a na XXI Krajowym Zjeździe Delegatów PZITB w Katowicach (22–23 października 1972 r.) najwyższe wyróżnienie PZITB – godność członka honorowego. Był też – do czasu odejścia do wieczności – przewodniczącym Komitetu Honorowego jubileuszowego seminarium w Poznaniu z okazji 60-lecia stowarzyszeń naukowo-technicznych budowlanych w Polsce.

Za wybitne osiągnięcia naukowe uzyskał m.in. nagrody państwowe: zespołową I stopnia w 1955 r. i indywidualną II stopnia w 1964 r. Był też w roku 1977 laureatem nagrody zespołowej sekretarza naukowego PAN za udział w opracowaniu i wydanie prac w serii wydawniczej „Budownictwo betonowe” Wydawnictwa „Arkady”. Otrzymał odznaczenia państwowe: przed wojną Złoty Krzyż Zasługi (1931) i Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1936), a po wojnie ponownie Złoty Krzyż Zasługi (1946) oraz Krzyże Orderu Odroczenia Polski – Oficerski (1958), Komandorski (1974) i Komandorski z Gwiazdą (1984), a także wiele innych wyróżnień i nagród przyznawanych przez macierzystą uczelnię, władze województwa katowickiego oraz resort budownictwa i inne gremia.

Szczegółowe dane dotyczące życia, działalności i osiągnięć prof. *Stefana Kaufmana* przedstawił prof. *Andrzej Ajdukiewicz* – uczeń i współpracownik Profesora – w książce [2] (rys. 7). Napisał w niej m.in., że *największy podziw i szacunek budziła niezwykła obowiązkowość, pracowitość i skrupulatność badawcza oraz wszechstronna i głęboka erudycja Profesora, który bez wątpienia był fenomenem i żywą legendą budownictwa i nauk inżynierskich w Polsce*. W tej książce zostały również zamieszczone opracowania prof. *Stefana Kaufmana* pt. „Ludzie, których znałem”, „Budownictwo w międzywojennym dwudziestolecu Polski 1918-1939” i „Wspomnienia o wstępnym pracach organizacyjnych tworzenia Politechniki Śląskiej”. Podano też, że w styczniu 2004 r. na Wydziale Budownictwa Politechniki Śląskiej wmurowano tablicę pamiątkową poświęconą prof. *Stefanowi Kaufmanowi*.

Rys. 7. Okładka książki poświęconej prof. *Stefanowi Kaufmanowi*

Profesor *Stefan Kaufman* zmarł 15 stycznia 1994 r. w Katowicach. Po Mszy Świętej pogrzebowej 20 stycznia 1994 r. został pochowany na cmentarzu przy ul. Franciszkańskiej w tym mieście.

Medal PZITB im. prof. Romana Ciesielskiego

Medal jest wyróżnieniem ogólnopolskim, przyznawanym corocznie za wybitne osiągnięcia twórcze w dziedzinie inżynierii lądowej, połączone z wyróżniającą się działalnością społeczną na rzecz budowania autorytetu Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa oraz wierność ideałom Związku. Uchwałę dotyczącą ustanowienia Medalu podjął 4 czerwca 2005 r. – na wniosek Małopolskiego Oddziału PZITB w Krakowie – XL Krajowy Zjazd Delegatów PZITB w Gdańsku. Pracami Kapituły Medalu kieruje przewodniczący Oddziału Małopolskiego PZITB w Krakowie. Pierwszym laureatem Medalu został w 2006 r. prof. *Janusz Kawecki* – uczeń, wieloletni współpracownik i kontynuator dzieła prof. *Romana Ciesielskiego* w Politechnice Krakowskiej. Medal (rys. 8) został wręczony 11 września 2006 r. podczas uroczystości otwarcia 52. Konferencji

Rys. 8. Medal PZITB im. prof. Romana Ciesielskiego wręczony prof. Januszowi Kaweckiemu w 2006 roku

Naukowej KILiW PAN i Komitetu Nauki PZITB w Krynicy [12]. Laureatów Medalu PZITB im. prof. Romana Ciesielskiego wymieniono w tabl. 2.

Przygotowując niżej zamieszczony biogram prof. *Romana Ciesielskiego*, wykorzystano głównie opracowania prof. *Janusza Kaweckiego*, zamieszczone w p. 5.2.12 publikacji [1] oraz w publikacji [8]. Korzystano także z opracowań [3÷7 i 9÷13].

Tablica 2

Laureaci Medalu PZITB im. prof. Romana Ciesielskiego w latach 2006–2019

Numer medalu	Laureat	Rok nadania	Wnioskodawca (Oddział PZITB i inne jednostki)
1	prof. dr hab. inż. <i>Janusz Kaweck</i>	2006	Małopolski
2	dr inż. <i>Stefan Pyrak</i>	2007	Gdański
3	prof. dr inż. <i>Stanisław Kajfasz</i>	2008	Warszawski
4	prof. dr hab. inż. <i>Jan Kmita</i> , dr h.c. multi	2009	KILiW PAN
5	prof. dr hab. inż. <i>Krzysztof Stypuła</i>	2010	Małopolski
6	prof. dr inż. <i>Wojciech Włodarczyk</i>	2011	Warszawski
7	dr hab. inż. <i>Maria Kaszyńska</i> , prof. ZUT	2012	Szczeciński
8	prof. dr hab. inż. <i>Tadeusz Godycki-Ćwirko</i> , dr h.c. mgr inż. <i>Wiktor Piwkowski</i>	2013	Gdański
9	prof. dr hab. inż. <i>Krzysztof Dyduch</i>	2014	Warszawski
10	prof. dr hab. inż. <i>Ryszard Kowalczyk</i> , dr h.c.	2015	Małopolski
11	prof. dr hab. inż. <i>Kazimierz Flaga</i> , dr h.c. multi	2016	Białostocki
12	prof. dr hab. inż. <i>Lech Czarnecki</i> , dr h.c.	2017	Małopolski
13	prof. dr hab. inż. <i>Anna Siemińska-Lewandowska</i>	2018	Komitet Nauki PZITB
14		2019	Komitet Nauki PZITB

Patron medalu *Roman Ciesielski* urodził się 4 listopada 1924 r. w Krakowie. Był uczniem Gimnazjum im. Nowodworskiego, a w czasie okupacji niemieckiej ukończył Szkołę Budowlaną. Potem pracował jako technik budowlany na terenie Krakowa i przy zaporze wodnej w Czchowie. W okresie okupacji działał w konspiracji. Jako starszy strzelec Antoni Węgorz (pseudonim konspiracyjny) brał udział w akcjach zbrojnych zgrupowania partyzanckiego Armii Krajowej „Żelbet”. Podczas jednej z walk został ranny. Można powiedzieć, że tylko cud uratował Mu życie, gdyż kula przeszła obok serca. Za walkę zbrojną i swoją postawę podczas okupacji został w 1944 r. odznaczony Krzyżem Walecznych.

Maturę zdał po zakończeniu II wojny światowej i podjął naukę na Wydziałach Politechnicznych Akademii Górniczej w Krakowie. Wydział Inżynierii Lądowej i Wodnej Politechniki Krakowskiej ukończył w roku 1948. Już wcześniej jednak na czynnego, pełnego inicjatywy studenta,

który umiał łączyć naukę z zaangażowaniem w Bratniej Pomocy, zwrócił uwagę prof. *Izidor Stella-Sawicki*, założyciel Politechniki Krakowskiej. Zatrudnił więc w 1947 r. *Romana Ciesielskiego* w Katedrze Statyki i Wytrzymałości Materiałów.

W Politechnice Krakowskiej *Roman Ciesielski* przeszedł wszystkie szczeble kariery akademickiej (od asystenta do profesora zwyczajnego). W 1958 r. obronił pracę doktorską z dynamiki ustrojów prętowych, a w 1961 r. – pracę habilitacyjną, w której przedstawił propozycje oceny wpływu drgań na budowę na podstawie oryginalnych, własnych skal wpływów dynamicznych (w skró-

cie SWD). Te skale są również określane „skalami Ciesielskiego”. W 1963 r. został profesorem nadzwyczajnym, a po 12 latach (1975) uzyskał tytuł profesora zwyczajnego. Wcześniej, bo w 1971 r., został wybrany członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk, a 12 lat później (1983) – członkiem rzeczywistym PAN. Po reaktywowaniu działalności Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie (w 1989 r.) został wybrany jej członkiem czynnym.

Droga naukowa prof. *Romana Ciesielskiego* nie była wolna od trudności i przeszkód, które jednak pokonywał dzięki niepospolitym talentom, zdolnościom i pracowitości. Na pewno było w tym pomocne doświadczenie i umiejętności sportowe. Czynnie uprawiał bowiem sport – jako zawodnik piłki ręcznej i koszykówki – w „swoim” klubie sportowym „Cracovia”. Uczestniczył w rozgrywkach ligowych, a w latach 1948–1949 był reprezentantem Polski w koszykówce. Miał również sukcesy w wioślarstwie (czwórka bez sternika) w Akademickim Związku Sportowym. W roku 1987 uzyskał wyróżnienie Kalos Kagathos, przyznawane byłym wybitnym sportowcom za osiągnięcia „za metą”.

Z licznych funkcji kierowniczych w Politechnice Krakowskiej trzeba tu wymienić: kierownika Zakładu i Katedry, prodziekana (1955–1958), dyrektora Instytutu (1982–1995), prorektora (1972–1975) i rektora (1981–1982), członka Senatu Akademickiego, przewodniczącego Kolegium Zeszytów Naukowych Politechniki Krakowskiej. W szczególny sposób należy odnotować pełnienie funkcji rektora Politechniki Krakowskiej. W pamiętnym roku 1981 reprezentanci wszystkich grup pracowniczych, czyli tzw. elektorzy, wybrali prof. *Romana Ciesielskiego* rektorem Politechniki Krakowskiej. Kilkanaście miesięcy później, po wprowadzeniu stanu wojennego 13 grudnia 1981 r., ówczesna władza odwołała Go za *ideologicznie zły przykład, jaki daje młodzieży*. Był bowiem zawsze ze studentami i pracownikami uczelni, rozmawiał z nimi, dzieląc się swoim doświadczeniem, przywoływał fakty ze swojego życia i pokazywał na przykładach, w jaki sposób w każdej sytuacji służyć Ojczyźnie, będąc w prawdzie. We współpracy z prorektorami (w szczególności z prof. *Władysławem*

Ziobroniem – prorektorem do spraw studenckich) organizował pomoc studentom. Najczęściej polegała ona na „wykupowaniu” studentów skazanych na wysokie kary pieniężne za „udział w demonstracjach”. Tego wszystkiego nie mogli znieść komisarze wojskowi. Odwołanie przekazali Rektorowi wezwanemu do Warszawy z jakichś błahych powodów. Nikt z uczestniczących w podjęciu decyzji o odwołaniu nie miał odwagi powiedzieć o tym członkom Senatu Akademickiego, który został zwołany natychmiast po powrocie prof. *Romana Ciesielskiego* z Warszawy. Wypowiedzi osób uczestniczących w tym posiedzeniu Senatu potwierdziły autorytet, jakim cieszył się w środowisku akademickim. Opinia społeczna – także ta pozauczelniana – widziała w Nim swego rzecznika. Już kilka miesięcy później, w wielostopniowych wyborach przeprowadzonych w środowisku akademickim w Polsce, został wybrany przewodniczącym Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. Było to ważne gremium, reprezentujące niezależną opinię społeczną w okresie czystek, które się wówczas działy. Pierwsza kadencja Rady, wprowadzonej nową ustawą, trwała od 1982 do 1985 r. Swą niezależność instytucja ta wypracowała dzięki postawie i autorytetowi prof. *Romana Ciesielskiego*.

Jako naukowiec Profesor był znany w Polsce i poza jej granicami. Zajmował się głównie dynamiką konstrukcji. Znane były Jego osiągnięcia z zakresu diagnostyki i oceny szkodliwości drgań, metod pomiarów i identyfikacji dynamicznej. Zapraszano Go do prowadzenia wykładów na uczelniach zagranicznych, m.in. w Karlsruhe, Surrey, Liege, Sztokholmie, CISM Udine, Montrealu, Ottawie, Londynie. Był autorem albo współautorem ponad 600 publikacji w czasopismach oraz innych wydawnictwach krajowych i zagranicznych. W szczególności trzeba tu wspomnieć o podręcznikach i monografiach dotyczących diagnostyki dynamicznej budowli, m.in.: „Ocena szkodliwości wpływów dynamicznych w budownictwie” (Arkady, 1973); „Drgania drogowe i ich wpływ na budynki” (WKŁ, 1990); „Ocena wpływu wibracji na budowle i ludzi w budynkach (diagnostyka dynamiczna)” (ITB, 1993). Publikował też swoje opracowania na temat kominów, masztów i wież, m.in. obszerne rozdziały w tomie XIII serii wydawniczej Wydawnictwa „Arkady” pt. „Budownictwo betonowe” (1966), jak też w wydawnictwie Ernst und Sohn (1979 r.). Z inicjatywy i pod kierunkiem prof. *Romana Ciesielskiego* zostały opracowane dwie ważne normy dotyczące wpływu drgań na budynki (PN-B-02170:1975) i na ludzi (PN-B-02171:1988). Pierwsza z tych norm została już w 1968 r. wprowadzona jako projekt do doświadczonego stosowania. Normy te zostały przez współpracowników Profesora znowelizowane i opublikowane jako PN-B-02170:2016 i PN-B-02171:2017. Profesor był też inicjatorem, współorganizatorem i referentem sympozjów pt. „Wpływy sejsmiczne i parasejsmiczne na budowle i ludzi”, organizowanych w Politechnice Krakowskiej (rys. 9).

Profesor *Roman Ciesielski* publikował na łamach „Inżynierii i Budownictwa” wiele swoich prac, w tym dotyczących inżynierii sejsmicznej i parasejsmicznej, zagadnień dynamicznych w projektowaniu metra, kominów przemysłowych, masztów radiowych i innych budowli wieżowych. Ta współpraca z redakcją rozpoczęła się od opublikowania artykułu w nr. 8/1957, a ostatnie opracowanie zostało zamieszczone w nr. 1–2/2004 czasopisma. Profesor otrzymał nagrody w konkursach na najlepsze artykuły publikowane na łamach „Inżynierii i Budownictwa”, a w 2000 roku – wyróżnienie honorowe specjalne

Rys. 9. Profesor *Roman Ciesielski* podczas otwarcia seminarium „Wpływy sejsmiczne i parasejsmiczne na budowle i ludzi” w Politechnice Krakowskiej (2003 r.). Od prawej: dr inż. *Antoni Zięba*, prof. *Janusz Kawecki*, prof. *Roman Ciesielski*, prof. *Jacek Śliwiński*. Fot. *Jan Zych*

Kolegium Redakcyjnego czasopisma za aktywną współpracę autorską i recenzencką.

Profesor uczestniczył aktywnie w pracach różnych krajowych i międzynarodowych organizacji o charakterze naukowym i technicznym. W latach 1972–1990 przewodniczył Komitetowi Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN, a potem został honorowym przewodniczącym tego Komitetu. W FICE (Institution of Civil Engineering) otrzymał godność zasłużonego członka, w CICIND (Stowarzyszenie Kominów Przemysłowych) został honorowym przewodniczącym. Uczestniczył też w pracach IASS, w szczególności w WG4 („Maszty i wieże”), w ISO (był członkiem Komitetu Sterującego TC-98, uczestniczył w przygotowaniu projektów norm międzynarodowych), w IABSE przewodniczył Polskiej Grupie.

Charakterystyczną cechą działań prof. *Romana Ciesielskiego* było twórcze łączenie zainteresowań naukowych z praktyką inżynierską. Był czynnym inżynierem budownictwa i cenionym ekspertem. Najpierw związał się z Krakowskim Biurem Projektów Budownictwa Przemysłowego jako projektant, główny specjalista, potem konsultant. Wiele szczytowych osiągnięć Biura łączy się z nazwiskiem Profesora, np. 120-metrowy (w roku 1952 najwyższy w Polsce) komin żelbetowy elektrowni Jaworzno II, potem 160- i 300-metrowe kominy Siersza II i Jaworzno III, konstrukcje kolei linowych i wyciągów osobowych w Jaworznie, Szczyrku i Zakopanem, konstrukcje stalowych i żelbetowych hal przemysłowych, fundamentów pod maszyny w Tarnowie, Skawinie, Olkuszu, Stalowej Woli, Hucie im. Sendzimira, największe w Polsce chłodnie kominowe. Brał udział w projektowaniu innych różnorodnych konstrukcji, jak syfonu długości 300 m pod Wisłą w Krakowie czy konstrukcji pomnika na polach Grunwaldu. Był też autorem lub konsultantem projektów obiektów wznoszonych poza granicami Polski (NRD, Czechosłowacja, Egipt, Indie, Jugosławia, Turcja). Prawie wszystkie znaczące projekty konstrukcji na terenach sejsmicznych opracowane w Polsce były przez Niego konsultowane. Prowadził również (m.in. z prof. *Krzysztofem Stypułą*) badania wpływu metra warszawskiego na konstrukcje budynków znajdujących się wzdłuż jego trasy. Był aktywnym członkiem Rady Naukowo-Konsultacyjnej przy Zarządzie Metra Warszawskiego.

Profesor *Roman Ciesielski* był niestrudżonym organizatorem życia naukowego w Polsce, zaangażowanym

w rozwój kadr naukowych w środowisku, którym bezpośrednio kierował. Był też opiekunem ponad 100 prac dyplomowych, których wysoki poziom i walory były podkreślane prawie corocznymi wyróżnieniami wielu z tych prac w konkursach (zarówno lokalnych, jak i ogólnopolskich) na najlepsze prace dyplomowe. Był promotorem 18 doktorów. W środowisku, z którym bezpośrednio współpracował, zostało pomyślnie zakończonych 6 prac habilitacyjnych. Był wielokrotnie proszony o wykonanie recenzji prac doktorskich, habilitacyjnych oraz wniosków nominacyjnych do tytułów i stanowisk naukowych. Ze swoimi współpracownikami i studentami dzielił się również bogactwem swego człowieczeństwa. Dawał dobry przykład swą postawą obywatela i patriotę [8].

Istotne było zaangażowanie prof. *Romana Ciesielskiego* w działalność społeczno-polityczną. W 1989 r. został wybrany do Senatu I kadencji, gdzie przez ponad dwa lata aktywnie uczestniczył w pracach Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego oraz w działalności legislacyjnej Parlamentu RP. Wcześniej, w latach 1988–1990, działał w Krakowskim Komitecie Obywatelskim.

Profesor *Roman Ciesielski* uczestniczył aktywnie w życiu społecznym w Polsce, w Krakowie i w swej macierzystej uczelni. Trzeba tu nadmienić, że już od lat 1949–1951 Politechnika Krakowska była związana z osobą ks. *Karola Wojtyły* – wówczas wikarego w kolegiacie św. Floriana w Krakowie i duszpasterza młodzieży akademickiej, w tym Politechniki Krakowskiej. W tej kolegiacie 4 listopada 1951 r. studenci podziękowali Księdzu za kształtowanie serc i sumień, wręczając czapkę akademicką Politechniki Krakowskiej – symbol włączenia do społeczności akademickiej tej uczelni. Związek z uczelnią trwał również później, w tym także przez cały pontyfikat naszego Papieża. Wiele osób krakowskiego środowiska akademickiego czuło się osobami zaszczytanymi przyjaźnią Ojca Świętego Jana Pawła II. Byli wśród nich m.in. zmarli profesorowie Politechniki Krakowskiej *Roman Ciesielski* i *Michał Życzkowski* oraz docent *Jerzy Ciesielski*, obecnie Sługa Boży.

Jednym z przykładów społecznej działalności Profesora był czynny udział w kolokwium pt. „Polska na wirażu dziejów”, zorganizowanym 21 marca 1996 r. w Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego [9]. Miało ono stanowić odpowiedź krakowskich uczonych na przemówienie Ojca Świętego Jana Pawła II podczas spotkania z rektorami polskich uczelni akademickich w Watykanie (4 stycznia 1996 r.). W programie tego kolokwium znalazł się referat prof. *Romana Ciesielskiego* pt. „Rozwój techniki i technologii a religia i życie chrześcijańskie”. Profesor w swoim referacie opublikowanym w pracy [9] podkreślił rolę uczelni akademickich i systemu kształcenia akademickiego jako równocześnie wychowawczego tak dla gremiów kształconej młodzieży, jak i całego społeczeństwa. Uczestnicy kolokwium m.in. przekazali list do Ojca Świętego, a także „Apel do ludzi nauki i kultury”, poprzedzony słowami Papieża wypowiedzianymi podczas spotkania w Watykanie: *Polska znajduje się dzisiaj na bardzo ważnym wirażu dziejów. Decydują się losy Narodu, ich przyszły kształt, także ciągłość. Apel ten zakończono słowami: Dołożymy wszelkich wysiłków, aby w Trzecie Tysiąclecie Chrześcijaństwa Polacy weszli z nie uszczerbionym dziedzictwem dziejów w Blasku Prawdy* [9]. Jako przykład społecznego zaangażowania trzeba odnotować udział Profesora (od 1997 r.) w pracach Zespołu Wspierania Radia Maryja w służbie Bogu, Kościołowi, Ojczyźnie i Narodowi Polskiemu.

Środowisku naukowemu jest też znany fakt przedstawienia przez prof. *Romana Ciesielskiego* opracowania [3] podczas Konferencji Naukowej w Krynicy w roku 1997. W tym opracowaniu podał m.in.: *Aby mogła funkcjonować demokracja, nie tylko trzeba przestrzegać i realizować prawo. Musi to się odbywać we właściwym klimacie etyczno-moralnym. Wiedza, inteligencja i prawda muszą być realizowane w tym poczuciu wartości; chcielibyśmy, aby były w tym wartości chrześcijańskie. Zagrożenia stanowią postawy utylitarne. Wielokrotnie spotykaliśmy się z podawaniem prawdy częściowej, prawdy wycinkowej lub, co jest bardzo mylące, tzw. prawdy subiektywnej, która polega na przekazywaniu jako prawdy własnego poglądu lub własnej interpretacji. W ten sposób działają ludzie, którzy chcą osiągnąć partykularne cele – również politycy. Usuwają w ten sposób bariery moralne i tworzą atmosferę przychylności dla omijania prawdy. [...] A więc my wszyscy, którzy poszukujemy prawdy i wiary przez naukę i twórczość naukową, a także pracę dydaktyczną, stanowimy wielką wartość narodową, jesteśmy potrzebni, ważni. W tej pracy, w tych działaniach możemy znaleźć drogę swego jestestwa, swoją podmiotowość, radość, satysfakcję i pozycję w społeczeństwie, czyli prawdziwą kanwę życia chrześcijańskiego. Oczywiście takich przykładów było wiele.*

Szczególną kartę w życiorysie prof. *Romana Ciesielskiego* wypełnia praca społeczna w Polskim Związku Inżynierów i Techników Budownictwa. Jako wieloletni przewodniczący Komitetu Nauki PZITB (1962–1972) wywarł decydujący wpływ na formy pracy tego Komitetu, na określenie jego miejsca w strukturze stowarzyszenia oraz na kształt corocznych konferencji naukowych „krynickich” (rys. 10). Był uczestnikiem wszystkich konferencji (od 1955 r.), autorem referatów i dyskutantem. Można powiedzieć: był duszą tych konferencji. Podczas konferencji w 1995 r. zorganizowano sesję jubileuszową poświęconą 70-leciu urodzin Profesora [5] (rys. 11). Od 1992 do 2004 roku przewodniczył jury nagród PZITB im. prof. Stefana Bryły i im. prof. Wacława Żenczykowskiego.

Rys. 10. Podczas Konferencji Naukowej w Krynicy (1971 r.). Od lewej: Stefan Farjaszewski (przewodniczący PZITB) oraz profesorowie: *Roman Ciesielski*, *Roman Kozak*, *Zbigniew Wasiuński*, *Stefan Kaufman*

Profesor *Roman Ciesielski* był przewodniczącym siedmiu Krajowych Zjazdów Delegatów PZITB, w tym KZD w Płocku (rys. 12), podczas którego uchwalono wysłanie telegramu do Ojca Świętego Jana Pawła II – po zamachu na Jego życie 13 maja 1981 r. na Placu Świętego Piotra. Napisano: *W dniach bólu, który odczuwa cała ludzkość, Krajowy Zjazd obradujący w Płocku w dniu 16 maja*

Rys. 11. Gratulacje jubileuszowe prof. *Romanowi Ciesielskiemu* z okazji 70-lecia urodzin składają, w imieniu Zarządu Głównego PZITB, przewodniczący *Andrzej B. Nowakowski* i sekretarz generalny *Stefan Pyrak* (1995 r.)

1981 r., reprezentujący inżynierów i techników budownictwa, przesyła Ojcu Świętemu wyrazy głębokiej czci oraz gorące życzenia szybkiego powrotu do zdrowia i dalszego wypełniania swej dziejowej misji dla dobra ludzkości, a w tym dla Polaków [1]. Profesor uczestniczył – jako przewodniczący Honorowego Komitetu Obchodów Jubileuszu 60-lecia PZIB-PZITB – zarówno w przygotowaniach, jak i w obradach jubileuszowego seminarium z okazji 60-lecia stowarzyszeń naukowo-technicznych budowlanych w Polsce, które odbyło się 4-5 listopada 1994 r. w Poznaniu (rys. 13).

Rys. 12. Prezydium Krajowego Zjazdu Delegatów PZITB w Płocku, obradującego pod przewodnictwem prof. *Romana Ciesielskiego* (1981 r.)

Wymieniona wyżej działalność prof. *Romana Ciesielskiego* spotykała się z szerokim uznaniem społecznym. Za działalność dydaktyczną i wychowawczą został odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej i tytułem Zasłużonego Nauczyciela, a za działalność zawodową i społeczną otrzymał m.in. Krzyże: Kawalerski, Oficerski i Komandorski oraz Komandorski z Gwiazdą (1993) Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Wielki Orderu Odrodzenia Polski (2004), Krzyż Walcznych, Krzyż Armii Krajowej, Krzyż Partyzancki, Brązowy Krzyż Zasługi z Mieczami. Uchwałą Krajowego Zjazdu Delegatów PZITB w Płocku (1981 r.) został wyróżniony najwyższym

Rys. 13. Prezydium seminarium jubileuszowego PZITB w Poznaniu (1994 r.). Od lewej: doc. *Marian Krzysztofiak*, prof. *Józef Głomb*, prof. *Roman Ciesielski*, dr inż. *Andrzej B. Nowakowski* (przewodniczący PZITB), prof. *Stanisław Kajfasz*

wyróżnieniem PZITB – godnością członka honorowego. W roku 1996 otrzymał (oznaczony nr. 1) prestiżowy Medal PZITB prof. Stefana Kaufmana (por. tabl. 1 i rys. 2).

W środowisku było znane zainteresowanie Profesora filatelistyką. Jego tematyczne zbiory znaczków (m.in. dotyczące mostów, budowli wieżowych, stadionów olimpijskich i innych obiektów) były prezentowane na wielu wystawach organizowanych przy okazji konferencji naukowych, a także omówione obszernie na łamach „Inżynierii i Budownictwa” w artykule pt. „Motywy inżynierskie w filatelistyce” (nr. 9/2003).

Profesor *Roman Ciesielski* zmarł nagle 9 czerwca 2004 r. we Wrocławiu, po obronie pracy doktorskiej, której był recenzentem. Mszy Świętej pogrzebowej w kaplicy Cmentarza Rakowickiego w Krakowie (21 czerwca 2004 r.) przewodniczył metropolita krakowski ks. kard. *Franciszek Macharski*. W nadesłanym z Watykanu telegramie – odczytanym przez Jego Eminencję – Ojciec Święty Jan Paweł II napisał [7, 8]:

Nikt z nas nie żyje dla siebie i nikt nie umiera dla siebie: jeśli bowiem żyjemy, żyjemy dla Pana. I w życiu więc i w śmierci należymy do Pana (Rz 14, 7–8).

Te słowa św. Pawła przychodzą mi na myśl, gdy wspominam świętej pamięci *Romana Ciesielskiego*. Odwołując się do naszej szczerzej przyjaźni, mogę powiedzieć, że zawsze starał się żyć dla Pana i mogę mieć ufność, że i w śmierci należy do Pana. W prostocie jego sposobu bycia i skromności kryła się głęboka duchowość, oparta na miłości do Chrystusa i do ludzi. Wiem, że jako wybitny naukowiec, profesor i rektor Politechniki Krakowskiej, senator Rzeczypospolitej po pierwszych wolnych wyborach, był znaczącą postacią w Krakowie. W mojej pamięci pozostanie jako współtworzący „Środowisko”, człowiek o niezwyklej skromności, towarzysz duchowej drogi. Niech Pan przyjmie go do swojej chwały!

Żonie śp. *Romana*, Jego Rodzinie, Przyjaciółom i Bliskim oraz społeczności Politechniki Krakowskiej, której służył przez całe życie swoją wiedzą i doświadczeniem, składam serdeczne wyrazy współczucia i zapewnienie o pamięci w modlitwie. Modlitwą tą obejmuję również Księdza Kardynała i Uczestników liturgii pogrzebowej. Z serca wszystkim błogosławię: W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.

Profesor *Roman Ciesielski* został pochowany w grobie rodzinnym na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie (rys. 14). Wśród żegnających Profesora było liczne grono osób z Krakowa – w tym młodzi przedstawiciele klubu sportowego „Cracovia” – oraz z całej Polski, a także z zagranicy.

Pamięci prof. *Romana Ciesielskiego* zostały poświęcone m.in. tablice pamiątkowe: w 2004 r. na stacji metra „Politechnika” w Warszawie oraz w 2007 r. w budynku Politechniki Krakowskiej (rys. 15).

Profesor swój szczególny talent i benedyktyńską pracę poświęcił w służbie nauki i budownictwa, w służbie Politechniki Krakowskiej i Królewskiego Krakowa, w służbie Bogu i Ojczyźnie.

Rys. 14. Pożegnanie prof. *Romana Ciesielskiego* na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie (21 czerwca 2004 r.)

PIŚMIENICTWO

- [1] 80 lat (1934–2014) Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa, kontynuatora Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych. Praca zbiorowa pod redakcją *Stefana Pyraka*. Zarząd Główny PZITB, Warszawa 2014.
- [2] *Ajdukiewicz A.*: Stefan Kaufman. Życie i praca. Fundacja PZITB Inżynieria i Budownictwo, Warszawa 2004.
- [3] *Ciesielski R.*: Przesłanie Ojca Świętego Jana Pawła II do pracowników nauki. Konwersatorium na XLIII Konferencji KILiW PAN i KN PZITB w Krynicy dnia 17 września 1997 (Poprawiona wersja referatu zamieszczonego w IX tomie materiałów).
- [4] *Kawecki J., Maciąg E., Szefer G., Waszczyszyn Z.*: Jubileusz Profesora *Romana Ciesielskiego*. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 7–8/1985.
- [5] *Kawecki J., Pyrak S.*: Jubileusz 70-lecia Profesora *Romana Ciesielskiego*. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 9/1995.
- [6] *Pyrak S.*: Profesor dr hab. inż. *Roman Ciesielski* doktorem honoris causa Politechniki Krakowskiej. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 1/1996.
- [7] *Kawecki J., Pyrak S., Włodarczyk W.*: Śp. Profesor *Roman Ciesielski* (1924–2004). „Inżynieria i Budownictwo”, nr 9/2004.
- [8] *Kawecki J.*: Profesor *Roman Ciesielski* naukowiec, inżynier, pedagog, społecznik. Pięćdziesiąta Jubileuszowa Konferencja Naukowa KILiW PAN i Komitetu Nauki PZITB „Krynica 2004”. Warszawa – Krynica, 12–17 września 2004 roku. Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2004.
- [9] Polska na wirażu dziejów. Odpowiedź krakowskich uczonych na przemówienie Jana Pawła II do rektorów uczelni akademickich w Polsce. Materiały kolokwium odbytego w Collegium Novum Uniwersytetu dnia 21 marca 1996 roku. Pod redakcją *Romana Ciesielskiego* i *Agaty Schönborn*. Stowarzyszenie „Veritas Splendor” w Krakowie, Kraków 1997.
- [10] *Pyrak S., Włodarczyk W.*: O badaniach stosowanych i innych problemach w zakresie inżynierii lądowej. Wywiad z prof. dr. hab. inż. *Romanem Ciesielskim*. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 9/1987.

Rys. 15. Tablice pamiątkowe poświęcone prof. *Romanowi Ciesielskiemu*, wmurowane na stacji „Politechnika” metra warszawskiego i w Politechnice Krakowskiej

- [11] *Pyrak S., Włodarczyk W.*: Rozmowa z prof. dr. hab. inż. *Romanem Ciesielskim*, przewodniczącym Honorowego Komitetu Obchodów Jubileuszu 60-lecia PZIB-PZITB. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 11/1994.
- [12] *Pyrak S.*: Profesor *Janusz Kawecki* laureatem Medalu im. Profesora *Romana Ciesielskiego*. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 10/2006.
- [13] *Pyrak S.*: 10 lat temu pożegnaliśmy Profesora *Romana Ciesielskiego* wybitnego inżyniera budowlanego, naukowca, humanistę, Wielkiego Polaka. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 6/2014.
- [14] *Pyrak S.*: O patronach i laureatach nagród Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 8/2020.
- [15] *Starosolski W.*: Śp. Prof. dr inż. *Stefan Kaufman* (1894–1994). „Inżynieria i Budownictwo”, nr 5/1994.

www.inzynieriaibudownictwo.pl